

การประยุกต์ใช้ขวดพลาสติกใช้แล้วเพื่อวัดน้ำฝน

วันชัย วิจารณ์นท์

บทคัดย่อ

การศึกษาการประยุกต์ใช้ขวดพลาสติกใช้แล้วเพื่อการตรวจวัดน้ำฝน ได้จัดทำขึ้นในระหว่างปี 2536-2537 ที่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ เครื่องวัดน้ำฝนที่ดัดแปลงจากขวดพลาสติกน้ำดื่มใช้แล้วรูปทรงกระบอกขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 2 นิ้ว (R_2) และ 3 นิ้ว (R_3) ได้นำไปติดตั้งที่สถานีตรวจอากาศ ให้เครื่องวัดน้ำฝนมาตรฐานขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 8 นิ้ว (R_8) เป็นจุดศูนย์กลาง โดยรอบรัศมี 50 เซนติเมตรวางเครื่องวัดน้ำฝนทั้ง 2 ขนาดสลับคู่กันไประยะห่าง 10 เซนติเมตร ใน 4 ทิศทาง คือ ทิศเหนือ ทิศใต้ ทิศตะวันออกและทิศตะวันตก จำนวนเครื่องวัดน้ำฝนทิศทางละ 50 เครื่อง รวมเครื่องวัดน้ำฝนทั้ง 2 ขนาด จำนวน 200 เครื่อง ทำการตรวจสอบข้อมูลปริมาณน้ำฝนรายวันของทั้ง 2 ปี จำนวน 93 storms ด้วยการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างปริมาณฝนที่ได้จากเครื่องวัดทั้ง 2 ขนาด กับเครื่องวัดมาตรฐาน การคาดคะเนปริมาณฝนได้จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณฝน R_8 กับ R_2 หรือ R_3 จากการศึกษาพบว่า ปริมาณฝน R_2 , R_3 และ R_8 ในแต่ละปีไม่มีความแตกต่างกันในทางสถิติ การคาดคะเนปริมาณน้ำฝนด้วยการประยุกต์ใช้ขวดพลาสติก R_2 หรือ R_3 แทนเครื่องวัดมาตรฐาน R_8 อยู่ในรูปความสัมพันธ์เชิงเส้นตรง มีค่าสัมประสิทธิ์ตัวกำหนด (R^2) สูงถึง 99% แต่ความถูกต้องของการคาดคะเนที่ระดับข้อผิดพลาด $\pm 2SE$ อยู่ในช่วง 91-98% ของจำนวนครั้งที่ฝนตก อนึ่งเนื่องจากธรรมชาติของฝนมีความผันแปรในแต่ละปี ดังนั้น ความสัมพันธ์ที่ได้จะมีความน่าเชื่อถือเฉพาะปีที่ทำการเก็บข้อมูลเท่านั้น

คำสำคัญ : การประยุกต์, ขวดพลาสติก, เครื่องวัดน้ำฝน, ความผันแปร